

Som det fremgår, har antallet af afgørelser i samtlige tre kategorier været markant faldende.

Af de i 1997 i alt 7.565 afgørelser vedrørende spiritus- og promillekørsel (uden færdselsuheld) var 2.635 domme til frihedsstraf, heraf var 2.611 ubetingede og 24 betingede. Hertil kommer 681 sager med ubetingede domme for spirituskørsel med færdselsuheld.

2.5. Samfundstjeneste

Siden 1982 er samfundstjeneste anvendt her i landet som alternativ til ubetinget frihedsstraffe. Bilag 5 indeholder en nærmere redegørelse for samfundstjenesteordningens udvikling og gældende praksis vedrørende ordningens anvendelse.

3. Justitsministeriets overvejelser

3.1. Indledning

Muligheden for at idømme betinget dom med vilkår om samfundstjeneste er et vigtigt alternativ til ubetinget frihedsstraf. Ved en dom med vilkår om samfundstjeneste skal en lovovertræder, der ellers ville være blevet idømt en ubetinget frihedsstraf, normalt ikke indsættes til afsoning. Reglerne om samfundstjeneste gør det muligt at idømme en følelig sanktion, der tilkendegiver en afstandtagen til kriminaliteten. Samtidig undgår lovovertræderen de negative personlige og sociale konsekvenser, som et fængselsophold uundgåeligt har.

Fængselsophold betragtes utvivlsomt af de fleste som mere indgribende end samfundstjeneste. Den længstetid, som fastsættes til afvikling af arbejdspligten, vil imidlertid ofte være længere end den forskyldte frihedsstraf, og samfundstjeneste kan af den grund betragtes som en tidsmæssigt mere langstrakt sanktion.

3.2. Betingede domme for spirituskørsel

3.2.1. Indledning

I bilag 5 er refereret tidligere overvejelser om anvendelse af samfundstjeneste ved spirituskørsel. Som det fremgår, er det i høj grad administrative og kapacitetsmæssige overvejelser - og ikke primært principielle betæneligheder - der har ført til tilbageholdenhed over for anvendelse af samfundstjeneste ved denne kriminalitetstype.

Justitsministeriet finder, at der nu bør indføres mulighed for anvendelse af samfundstjeneste i stedet for kortere ubetingede frihedsstraffe for navnlig spirituskørsel.

Det er imidlertid ikke hensigtsmæssigt, hvis spritbiler med et behandlingskrævende alkoholmisbrug

idømmes betingede domme med vilkår om samfundstjeneste. Denne persongruppes mulighed for alkoholbehandling i stedet for frihedsstraf bør opretholdes. Derfor foreslås den eksisterende ordning, hvor spritbiler, der er idømt en ubetinget frihedsstraf, benådes efter at have gennemført en struktureret, kontrolleret alkoholbehandling, samtidig afløst af en ordning, hvor domstolene idømmer en betinget dom med vilkår om sådan alkoholbehandling.

Uanset om der i den betingede dom fastsættes vilkår om samfundstjeneste eller alkoholbehandling, vil der være tale om en mærkbar reaktion.

Hertil kommer, at valget mellem en betinget dom med vilkår om alkoholbehandling, en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste eller - ved grovere overtrædelser - en ubetinget dom efter hidtidig reaktionspraksis desuden vil blive baseret på en individuel vurdering af den pågældendes personlige forhold. Dette vil i sig selv have en specialpræventiv effekt.

For at undgå skævvridning i forhold til de bødebemalte områder af spirituskørsel, bør de betingede domme efter Justitsministeriets opfattelse desuden kombineres med en tillægsbøde.

Der vil således fortsat samlet være tale om en ganske følelig sanktion for spirituskørsel.

I øvrigt synes den generelle nedkriminalisering af spirituskørsel i 1981 ikke at have ført til en svækkelse af den almenpræventive effekt. Der henvises til statistikken i pkt. 2.4. Det bemærkes i den forbindelse, at den obligatoriske førerretsfrakendelse ved spirituskørsel med en promille på over 0,80 formentlig har en ikke ubetydelig almenpræventiv værdi. Samtidig er kontrolintensiteten af stor betydning for forebyggelsen af lovovertrædelser på dette område.

Efter Justitsministeriets opfattelse bør samfundstjeneste fortsat primært anvendes ved pådømmelse af kriminalitet, der ikke har ført til alvorlig personskaade. Anvendelse af betingede domme med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholbehandling bør derfor rettes mod de tilfælde af spirituskørsel, som ikke har medført alvorlig personskaade på andre. Ved alvorlig personskaade forstås i denne forbindelse forhold som omhandlet i straffelovens § 241 om uagtsomt manddrab og § 249 om uagtsom betydelig legemsbeskadigelse, jf. herom pkt. 2.2.6.

Det er erfaringen, at der er højere risiko for uheld, herunder uheld med personskaade, når spirituskørsel foregår i en brugsstjålet bil, idet der i disse tilfælde ofte er tale om en mere uforsigtig kørsel, hvor formålet med kørslen ikke nødvendigvis er transport. Brugstyveri har fra starten været en del af kerneområdet for samfundstjeneste, jf. bilag 5, pkt. 1.2. Uanset